

opusdei.org

Kõige üleloomulikum põhjus

Jumal panustab täielikult meie vabadusele. Tõelist armastust saab pärast näitamist, et ollakse seda väärt, ainult kutsuda, sest armastus saab olla ainult vabaduse vili.

21.06.2024

Oma avaliku elu alguses luges meie Issand Naatsareti sünagoogis ette lõigu Jesaja raamatust, *Issanda Vaim on minu peal, seepärast on ta mind*

salvinud. Ta on mind läkitanud kuulutama vaestele rõõmusõnumit, kuulutama vangidele vabakslaskmist ja pimedatele nägemist, laskma vabadusse rõhutuid, kuulutama Issanda meelepärast aastat (Lk 4:18-19; Js 61:1-2). Ja kirjarulli kokku keerates kuulutas Ta: Täna on see kirjakoht teie kuuldes täide läinud. (Lk 4:21)

Neid sõnu kasutades esitleb Jeesus end vabastajana – ennekõike sellest, mis piirab sisemist vabadust: teadmatus, pimedus, patu vangistusest, kuradi rõhumisest. Tema jutlused viitavad sageli vabadusele ja vabanemisele, mille saavutavad need, kes Teda järgivad. *Kui te jääte minu sõnasse, olete tõesti minu jüngrid ja tunnete tõde ja tõde teeb teid vabaks. (Jh 8:31)*

Esimestel kristlastel oli sügav ja rõõmus vabadusetunnetus. Nende jaoks oli Jeesus Päästja. Ta ei

vabastanud neid ühest ikkest pelgalt selleks, et panna neile teine. Ta oli murdnud köidikud, mis takistasid neil täisväärtuslikku elu elada. See uus ja täisväärtuslikum elu peegeldus nüüd nende elu täitvas rõõmus. *Rõõmustage alati, manitseb püha Paulus, palvetage lakkamatult, tänage kõige eest, sest see on, mida Jumal teilt tahab Jeesuses Kristuses.* (1Ts 5:16-18)

Algul lõi Jumal inimese kogu loodu isandaks. „Parim Kunstnik kujundas meie loomuse selliseks, mis sobib kuninglikuks tegevuseks, valmistades selle kohe ette nii hinge kõrgemate eeliste kui ka keha kujuga, et see oleks kohandatud kuninglikuks kasutamiseks: sest hing näitab otsekohe oma kuninglikku ja ülevat iseloomu ... selles, et tal ei ole isandat ja ta valitseb ennast ise, kõikudes autokraatlikult sõltuvalt oma tahtest; sest kellele muule see kuulub kui kuningale?“ [1]

Patu tõttu vajus inimene orjusesse, kuid Jumal äratas ta üles tulevase pääste lootusega (vrd 1Ms 3:15). Soovi meid lunastada ilmnes näiteks siis, kui Ta vabastas oma rahva Egiptuse orjusest ja lubas neile maa, mis, kuigi nad peavad selle eest võitlema, on töötatud maa, Jumala kingitus, kus nad saavad Teda vabaduses kummardada. *Mina olen Issand, sinu Jumal, kes sind tõi välja Egiptusemaalt, orjusekojast.* (2Ms 20:2) Ja Ta jätkas: *Sul ei tohi olla muid jumalaid minu palge kõrval!*

(2Ms20:3) Nii tutvustab Jumal oma rahvale kümmet käsku kui tingimust, et olla tõeliselt vaba ja mitte orjusesse tagasi sattuda. Jumal ei püüa end peale suruda nagu türann, vaid pigem laseb oma rahval Teda Issandana vabalt vastu võtta.

Jumal panustab täielikult meie vabadusele. Esimene käsk, millest Kristuse sõnul sõltuvad seadus ja prohvetid, on armastuseseadus:

armastus Jumala vastu üle kõige ja ligimese kui iseenda vastu (vrd Mt 22:37-40). See pole tavaline seadus. Muid asju saab käskida, peale suruda jõu ja sunniga. Aga mitte armastust. Jumal palub seda armastajana alles pärast seda, kui ta on näidanud suurt armastust oma rahva vastu, oma hoolitsust ja kiindumust, mida ta on nii paljudel viisidel selgeks teinud. Tõelist armastust saab pärast näitamist, et ollakse seda väärt, ainult kutsuda, sest armastus saab olla ainult vabaduse vili. Ja selleks, et avastada ja lasta end sellel armastusel haarata, on oluline „arendada sisemist vabadust, mis paneb meid tegema asju armastuse nimel.“ [2]

Vabaduse tähendus

Jumal on meid vabaks loonud just selleks, et saaksime Teda tõeliselt armastada. Nii vaatab Ta meie peale ja tunneb meist rõõmu. Meil on seda

raske mõista, sest meie, inimesed, ei suuda luua vabu olendeid.

Maksimaalselt suudame teha roboteid, mis täidavad neid ülesandeid, milleks me nad kavandasime, või jäljendame vabadust, luues tehisasju, mis töötavad valikuliselt. Kuid me ei ole võimelised tootma midagi, mis suudaks ise otsustada. Seda teeb Jumal, luues meid ja lunastades meid patust, mis piiras meie vabadust.

Olla vaba ei tähenda end mitte piirata lasta eelkõige välistest tingimustest, vaid pigem võimet vastutada oma tegude ja vastuste eest. Seega käib vabadus käsikäes vastutusega. Vaba olemine tähendab võimet võtta vastutust ja anda vastust oma tegude eest teiste inimeste ja ennekõike oma Looja ees.

Vabadus ei ole seega teatud lisand, funktsioon, millest võiksime loobuda ja jääda siiski iseendaks. Vabadus,

mida Jumal meile soovib, on tõeline vabadus, mis on juurdunud meie olemuse sügavustesse. Selle tunnistamine on suur samm edasi inimkonna arengus. „Tuline vabadusiha, selle nõudmine inimeste ja rahvaste poolt on meie aja positiivne märk. Iga naise ja mehe vabaduse tunnustamine tähendab tunnistamist, et nad on isikud; oma tegude peremehed ja vastutajad, kes suudavad ise oma elu juhtida.“ [3]

Jumal, kes armastab meid sellistena, nagu me oleme, sest Ta on meid loonud, tahab, et me oleksime vabad, sest Ta armastab meid meie endi pärast ja Ta saab rahul olla ainult siis, kui me talle vabalt ja armastavalt oma südame avame.

Anna, mu poeg, oma süda mulle. (Õp 23:26) Nii saame aru, miks püha Josemaría ütles, et „sest ma tõesti tahan“ [4] on kõige üleloomulikum põhjus, et teha seda, mis on hea. See on üleloomulik, sest see ühendab

Jumala loova ja lunastava armastuse saladuse tema armastatud olendi tõelise vastusega, milleks on tunnistada Jumalat oma Isana ja aktsepteerida usalduslikult tema tahet, sest Ta tahab ainult seda, mis on hea tema lastele.

Jumal on pannud meie saatuse meie enda kätte. Mitte selles mõttes, et suudaksime oma jõupingutustega saavutada selle, mille Ta on meile valmistanud, vaid et meil on vägi pöörduda vabalt Tema poole, kes on See, kes võib meid õnnelikuks teha. [5] Mõistmine, et meil on võime anda oma armastust Jumalale vabalt, võib meid alguses hirmutada. Sellegipoolest, kui me tõesti otsustame, et tahame Talle „jah“ öelda, täidab veendumus, et oleme vabad, meid rõõmu ja lootusega. Jumala lastena tunneme end kindlana, kuivõrd me Temale toetume. Seetõttu mõistame, miks püha Josemaría oma kutsumuse üle

mõtiskledes hüüatas: „Kas teid ei rõõmusta väga, kui näete, et truudus sõltub suuresti meist endist? Mind erutab mõte, et Jumal armastab mind ja tahab, et tema töö sõltuks ka minu vastusest. Ja see teeb mind õnnelikuks, kui saan Talle vabalt öelda: „Issand, ma armastan sind ka. Võid arvestada minu väiksusega.““ [6]

Oma vabadusest mõtlemine aitab meil rajada oma elu reaalsusele, et oleme Jumala lapsed. Me ei ole masstoodang, identsed üksused – meie reaktsioon on ainulaadne, sest meid kõiki armastab Jumal erilise armastusega. Kuid vabaduse teadvustamine võib kaduda, kui me seda ei kasuta. Loomulikult tunneme siis, kuidas tujud või ümbruskond üha enam meid piiravad, tingimusi seavad ja isegi sunnivad. Võime hakata kahtlema, kas me tõesti oleme vabad ja kas vabadus on seda väärt või kas sellel on mõtet.

Sellegipoolest teame meie, kristlased, et vabadusel on tähendus. Asi ei ole ainult selles, et me oleme vabad sidemetest ja võime teha ise otsuseid. Pole suurt mõtet kedagi vabaks lasta ja öelda, et ta võib minna kuhu iganes tahab, kui tal pole kuhugi minna või kui tal pole aimugi, kuidas sinna jõuda. Kuid Jumal ei anna meile mitte ainult võimet heita kõrvale see, mis meid piirab ja vangistab; Ta avab meile ka piiramatu horisondi meie sügavaimate soovide täitmiseks. Sest See, kes lõi meie vabaduse, ei piira kuidagi selle avanemist. Ta avab meile võimaluse piiramatult kasvada, sest nii jäljendame meie, vabad olendid, Jumalat. Ja Ta pakub meile ühtsuses oma Ainusündinud Pojaga võimalust meie isiksust täielikult välja arendada.

Tõeline vabadus

Püha Josemaría nägi oma tööd kui „ülesannet aidata igaühel elu nõudmistele vastu astuda, aidates tal avastada seda, mida Jumal temalt konkreetselt palub, panemata mingit piiri pühale sõltumatusel ja õnnistatud isiklikule vastutusele, mis iseloomustavad kristlikku südametunnistust. Selline käitumisviis ja vaim põhinevad austusel ilmutatud tõe olemisülesuse vastu ja armastusel inimese vabaduse vastu. Võiksin lisada, et see põhineb ka kindlusel, et ajalugu ei ole ette määratud ning on avatud paljudele võimalustele, mida Jumal ei ole tahtnud sulgeda.“ [7]

See aitab meil mõista, miks keegi, kes ei tunne Kristust, võib leida Jumala, kui hakkab oma vabadusse tõsiselt suhtuma. Alustatakse otsinguid, mis toovad päevavalgele meie inimliku seisundi võimalused koos selle

ilmsete piirangutega. Ja need, kes juba armastavad Jumalat, saavad tugevdada oma suhte Tema sügavamal ja tõelisemal alusel, minnes sügavamale oma vabaduse reaalsusesse, mida juhivad Tema käsi.

Ainus suhtumine, mis on kooskõlas Jumala laste väärikusega, on tunda end „vabana nagu linnud“ [8], et teha seda, mida tõeliselt tahame. Isegi siis kui nagu Kristuse puhul, nõuab see, mida me tahame, alandamist ja armastuse nimel alistumist. See ei tähenda pelgalt, et me käituksime nii, nagu oleksime vabad. Kui me tõesti tahame Jeesust järgida, peame otsima enda seest tõelise vabaduse allikat – reaalsust, et oleme Jumala lapsed – ja tegutsema vastavalt. Siis saavutame vaimuvabaduse, mis on „võime ja harjumuspärane hoiak tegutseda armastusest, eriti püüdes järgida seda, mida Jumal meilt igas olukorras ootab“. [9]

Oma vabaduse tõsiselt võtmine viib spontaansuse ja algatusvõimeni. Seevastu vabaduse puudumist paljastab sageli kalduvus tegutseda kartuse tõttu. Teoloogid nimetavad hirmu karistuse ees, mis võib takistada inimesi patustamast, „orjalikuks kartuseks“. See hirm võib olla Jumala juurde tagasipöördumise algus, kuid kristliku elu ei saa rajada ainult orjalikule kartusele. Sest *armastuses ei ole kartust, vaid täiuslik armastus ajab kartuse välja* (1Jh 4:18) ja me peame tegema nagu need, kelle üle kord mõistetakse kohut vabaduse seaduse järgi (Jk 2:12).

Hirm võib ilmnedas paljudes meie eluvaldkondades. Inimesi, kes kardavad, isegi kui nad tahavad head, juhib tegelikult kurjus, mille eest nad püüavad põgeneda. Nii et kui hirm on meie tegude edasiviiv jõud, pöördume kergesti iseendasse ja meie elu muutub keeruliseks, kuni selleni, et kaotame silmist oma

tegude tõelised motiivid ja head asjad, mida tahame saavutada. Aga kui me armastame Jumalat, kui me tõesti tahame Teda armastada, vabastab Ta meid hirmust, sest nende jaoks, kes armastavad Jumalat, tuleb kõik heaks (vrd Rm 8:28). See veendumus peletab eemale meie asjatud hirmud ja laseb meil nautida Jumala laste täielikku vabadust ning tegutseda rõõmsalt ja vastutustundlikult.

On tõsi, et me ei ütle Jumalale kunagi lõplikult „jah“. Oleme olendid, kelle elu areneb ajas ja me peame aja jooksul oma vastust uuendama ja tugevdama. Veelgi enam, kuna meid on kutsutud vabalt vastama, soovib Meie Issand meilt järk-järgult tõelisemat vastust. Mõnikord näib Ta koguni oma palet meie eest varjavat, et meie lojaalsus Talle muutuks üha vabamaks ja täielikumaks. Ta tahab meid puhastada välistest ja kõrvalistest motiividest, et me ei

tegutseks hirmust, vaid armastusest. Ta kutsub meid veelgi tõelisemale truudusele, mis ei tähenda juba saavutatu lihtsalt säilitamist, vaid pigem Jumalale suuremeelse eneseandmise uuendamist kõige erinevamate oludes. Soov olla ustav paneb meid püüdlema selle poole, et muuta meie esialgne „jah“ veelgi täielikumaks, rajades sellele oma siseelu, mis põhineb Jumala armul ja meie vabal vastusel.

Meil tasub endale sageli meelde tuletada, et me ei ole masinad ega pelgalt instinktide järgi elavad loomad, vaid vabad olendid. Meie tulevik on täiesti avatud ja sõltub meie endi initsiatiivist. See aitab meil vältida anonüümsust ning elada näoga Jumala ja teiste inimeste poole vaba ja isikliku vastuse ning vastutustundega. Siis suudame alustada tõelist dialoogi Jumalaga, isiklikku suhet, mis loob tõelise ja sügava sõpruse. Ja meie sõpruse vili

Jumalaga on põletav soov tuua kõigini Jumala armastus ja sellega kaasnev vabadustunne. Meie sõprus teistega on siin suureks abiks.

„Sõprus on ise apostolaat; sõprus on ise dialoog, milles anname ja saame valgust. Sõpruses sepistatakse plaane ja me avame vastastikku uusi horisonte. Sõpruses rõõmustame hea üle ja toetame üksteist raskes; meil on üksteisega tore, sest Jumal tahab, et me oleksime õnnelikud.“ [10]

[1] Gregorius Nyssast, *On the Making of Man*, 4.

[2] Fernando Ocáriz, *pastoraalkiri*, 14. veebruar 2017, nr 8.

[3] Fernando Ocáriz, *pastoraalkiri*, 9. jaanuar 2018, nr 1.

[4] Püha Josemaría, *Kui Kristus on möödumas*, nr 17.

[5] „Aga [loomus] andis inimesele vaba tahte, millega ta võib pöörduda Jumala poole, et Jumal teeks ta õnnelikuks. „Sest see, mida me teeme oma sõprade kaudu, tehakse teatud mõttes meie endi poolt“.“ Püha Toomas Aquino, *Summa Theologiae* I-II, q. 5 a. 5 ad 1.

[6] Püha Josemaria, *Alone with God*, nr 324.

[7] Püha Josemaría, *Kui Kristus on möödumas*, nr 99.

[8] Püha Josemaría, *kiri*, 14. september 1951, nr 38.

[9] Fernando Ocáriz, *pastoraalkiri*, 9. jaanuar2018, nr 5.

[10] Fernando Ocáriz, *pastoraalkiri*, 9. jaanuar2018, nr 2018, no. 14.

José Ignacio Murillo

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
et-ee/article/koige-uleloomulikum-
pohjus/](https://opusdei.org/et-ee/article/koige-uleloomulikumpohjus/) (20.03.2026)